

tipi - teepe/vigvam/wigwam

Tipika - maliarsky vzorník od srbského mnícha a maliara Nektarija zo 16.st.; pozri *ikona*

tiqqun - Schubert: v *kabalistickom* zmysle obnovenie poriadku, ktorý bol porušený pri akte *stvorenia*; výsadné postavenie židovstva spočívalo v tom, že každý *Žid* musel svojím životom podľa tradície spolupracovať na tomto opätovnom nastolení poriadku do tej chvíle, kým sa objaví *mesiáš* ako znamenie uskutočňujúceho sa a posledného tiqqun; *judaizmus* na rozdiel od *kresťanstva* hlásal, že mesiáš ešte neprišiel

Tir - Týr

tiráž - text na konci *tlačoviny* s povinnými technickými údajmi o tlačovine; *impressum*; jeho predchodcom *explicit*

Tirfing - Tyrfing

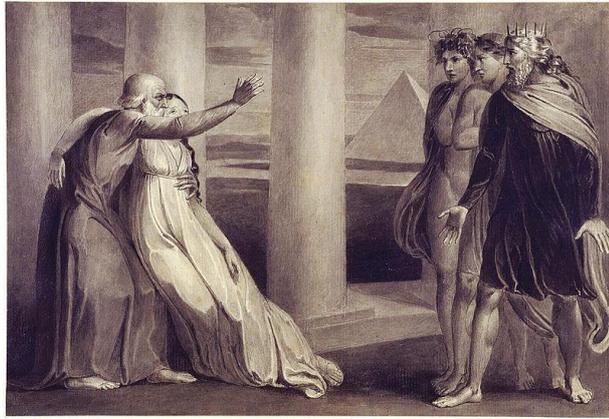
Tiriel - *Blakeova* veršovaná skladba Tiriel vznikla r. 1789; mala byť prvou z *Prorockých kníh*; Tiriel nebola nepublikovaná počas celého Blakeovho života Blakea a zostalo tak až do r. 1874, kedy ju objavil *W. M. Rossetti* spolu s ďalšou Blakeovou poéziou; Blake k nej nepripravil rytiny ale iba dvanásť sépiových kresieb, ktoré sprevádzali hrubý a nedokončený rukopis; tri z nich sú považované za stratené; hlavný hrdina skladby Tiriel je bývalým kráľom západu, ktorému zodpovedá *Tharmasovi* (zástuca pocitov, jeden zo *štyroch Zoas*); keď navštívi „údolie Har“ (výraz častý v ostatnom diele a v Blakeovej mytológii symbol záhrady *Eden*), Tiriel nepravdivo tvrdí, že je zo severu, ktorý je priradený *Urtonovi*, zástupcovi predstavivosti; veľa rokov predtým, než začala báseň Tiriel, vzbúrili sa synovia *Hara* a *Hevy* a opustili svojich rodičov; najstarší Tiriel sa následne stal tyranom na západe, ďalší syn *Ijim* sa s týmto stavom zmieril a odišiel do pustatiny a ďalší, menom *Zazel*, zostal v jaskyni v horách; Tiriel sa potom stal zotročovateľom svojich vlastných detí na čele s najstarším *Heuxom*; Tierovy deti (*Heuxos*, *Yuva*, *Lothe*, *Clithyma* a *Makuth* a štyri nemenované dcéry a sto dvadsať päť nemenovaných synov) sa napokon vzbúrili a zvrhli svojho otca; keď *Heuxos* zomrel, deti ponúkli Tirielovi, aby sa ukryl v paláci, ale on radšej odišiel do vyhnanstva v horách spolu so svojou ženou *Myratanou*; o päť rokov neskôr sa ako slepý vracal so zomierajúcou ženou do svojho kráľovstva, lebo si želal, aby deti videli smrť svojej matky a on ich mohol obviňovať z jej smrti a zo zrady pred piatimi rokmi; keď *Myratana* zomrie, synovia opäť žiadajú otca, aby s nimi zostal v paláci, ale on odmietol a prisahal im pomstu; po nejakej dobe putovania Tiriel nakoniec dorazil do „prijemnej záhrady“ údolia Har (symbol *Edenu*), kde zistil, že žijú jeho rodičia *Har* a *Heva*; obaja sú však senilní a natoľko sa vrátili do svojho detského stavu, že si myslia, že ich opatrovníčka *Mnetha* je ich matka; Tiriel vyhlasuje, že bol uvrhnutý do exilu bohov; *Har* a *Heva* nepoznávajú v Tirielovi svojho syna a pozývajú ho, aby im pomohol chytať vtákov a počúvať spev *Hara* vo „veľkej kľietke“; Tiriel odmieta zostať, a vyhlasuje, že jeho cesta ešte nie je u konca a pokračuje v putovaní; v horách stretne svojho brata *Yuva*, prenasledovaného čarodejným duchom; keď *Yuv* vidí svojho brata, aj jeho pokladá za ducha; Tiriel ho uisťuje, že je skutočným Tirielom, ale *Yuva* mu neverí a chce s sám presvedčiť tak, že sa vráti do paláca; hoci ho *Heuxos* ubezpečuje, že ide o skutočného Tirielu, *Yua* má podozrenie, že všetko, palác i osoby v ňom sú falošné; Tiriel postupne prepadá stále hlbšiemu šialenstvu a stále vášnivejšie preklína svoje deti; počas jeho prejavu sú štyri z jeho piatich dcér zničené a sto z jeho sto tridsiatich synov takisto, vrátane najstaršieho *Heuroxa*; Tiriel potom žiada, aby najmladšia dcéra *Hela*, ktorá jediná prežila, ho viedla do údolia Har; *Hela* sa neochotne podriadi, ale celou cestou otca odsudzuje pre jeho činy; Tiriel jej v hneve skrúti vlasy do dredov ako hady a vyhráža sa, že ich pustí, až keď ho privedie do údolia Har; nárek *Hely* prebudí *Zazela* a jeho synov, keď Tiriel s *Helou* kráčajú okolo jaskyne v horách, a tí hádžu na nich špinu a kamienky a posmieávajú sa Tirielovi; napokon Tiriel a *Hela* dôjdu do údolia Har, ale namiesto aby Tiriel oslavoval svoj návrat, odsudzuje svojich rodičov a preklína otcove zákony; po tomto výbuchu hnevu zomiera strašnou smrťou pri nohách *Hara* a *Hevy*

-Harold Bloom si myslí, že meno Tiriel je prešmyčkou anglického slova tyran a hebrejského slova boh (*El*); *Dávid V. Erdman* sa domnieva, že z pohľadu povahy Tiriel čiastočne symbolizuje kráľa *Juraja III.*, ktorý trpel záchvatmi šialenstva práve v rokoch 1788-1789, keď Blake skladbu napísal; šialenstvo a hlboké zdesenie, ktoré okolo seba Tiriel šíril a ktorým trpel, má byť paralelou k osobe kráľa *Juraja III.* a súčasne portrétom vlády britského impéria; Blake vedel, že ten, kto mal ako otec riadiť zákon kráľovstva a byť občianskou autoritou je v súčasnej dobe šialený (podobne ako kráľ *Juraj* bol hysterický v prítomnosti svojich štyroch z piatich dcér a iba najmladšia *Amélia* ho vedela upokojiť, tak Tiriel zničí svoje štyri dcéry, ale najmladšiu a najobľúbenejšiu ušetrí); Bloom je presvedčený, že Tiriel čiastočne vychádza z *Shakesperovho* kráľa *Leara*; *Northrop Frye* v ňom vidí obraz človeka, ktorý hlasno vyžaduje vďačnosť a úctu od svojich detí, pretože chce byť uctievaný ako boh; keď sa na jeho požiadavky zodpovedá pohrdaním, odpovedá vytrvalým preklínaním;

postava Tiriela je podľa iných bádateľov satirou na popudlivého *pravoslávneho* Boha a žiarlivého starozákonného *Jahve*, ktorý vyhľadáva zámienky, ako ničiť nespočetné objekty svojej nenávisti; Alicia Ostriker verí, že Tiriel má znaky Sofoklovho *Oidipa* a princa z *Tyrosu* z *Ezechiela* (28,1-10); vzhľadom na všetku skrytú a zložitú symboliku, Freye tvrdí, že Tiriel stelesňuje spoločnosť alebo civilizáciu v jej úpadku

[http://en.wikipedia.org/wiki/Tiriel_\(Blake\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Tiriel_(Blake))

[http://en.wikipedia.org/wiki/Tiriel_\(Blake\)?veaction=edit](http://en.wikipedia.org/wiki/Tiriel_(Blake)?veaction=edit)

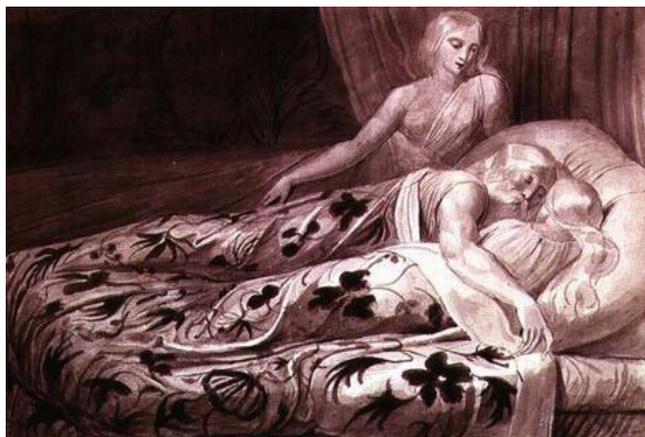
W. Blake: Tiriel podopiera Myratanu (ilustrácia k básni Tiriel, 1789)

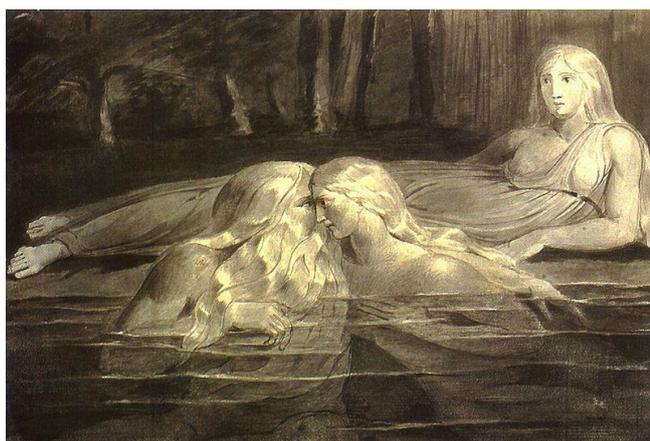
W. Blake: Har žehná Tiriela, kým Mnetha podopiera Hevu (ilustrácia k básni Tiriel, 1789)

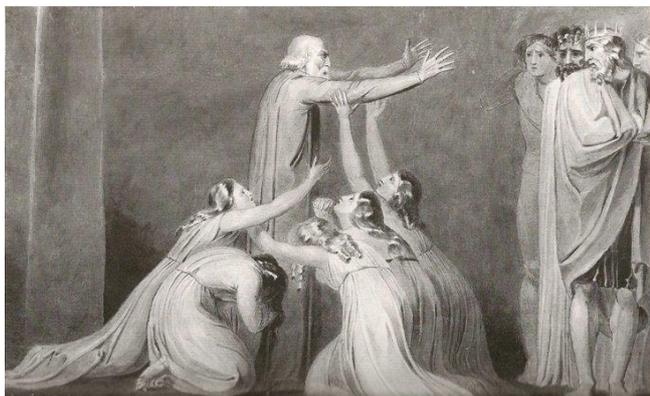
W. Blake: Tiriel nesie do paláca na ramenách svojho brata Yuva (ilustrácia k básni Tiriel, 1789)

W. Blake: Har a Heva spia, zatiaľ čo na nich pozerá Mnetha (ilustrácia k básni Tirieli, 1789)

W. Blake: Kúpeľ Hara a Hevy pod dohľadom Mnethy (ilustrácia z básne Tirieli, 1789)

W. Blake: Tirieli preklína svojich synov a dcéry (ilustrácia z básne Tirieli, 1789)

W. Blake: Trier vedený Helou (ilustrácia k básni Tirieli, 1789)

Tirolsko - región v dnešnom *Rakúsku* (rakúska spolková krajina) a *Taliansku* (južné Tirolsko)

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Tirolsko>

A. Sadeler podľa R. Saveryho: Lesná scéna v Tirolsku (17.st.)

Stredoeurópsky grafik z polovice 19.storočia, pravdepodobne AKH : Tirolanka v širokom klobúku s košom na chrbte (lept, okolo 1890)

L. Corinth: Tirolská krajina s mostom (19.-20.st.)

F. Defregger: Mladý muž v tirolskom kroji (1872)

F. Defregger: Andreas Hofer sa svojimi poradcami v Hofburgu v Innsbrucku (1879)

F. Defregger: Posledný kontingent (1872)

F. Defregger: Tirolská domobrana sa vracia domov z vojny 1809 (1876)

F. Defregger: Útok na Červenú vežu v Mníchove. Sendlingerské vianočné krviprelievanie (19.st.)

F. Defregger: Tirolskí pútnici (1921)

F. Defregger: Pytliaci na chate (1876)

F. Defregger: Poľovník (19.-20.st.)

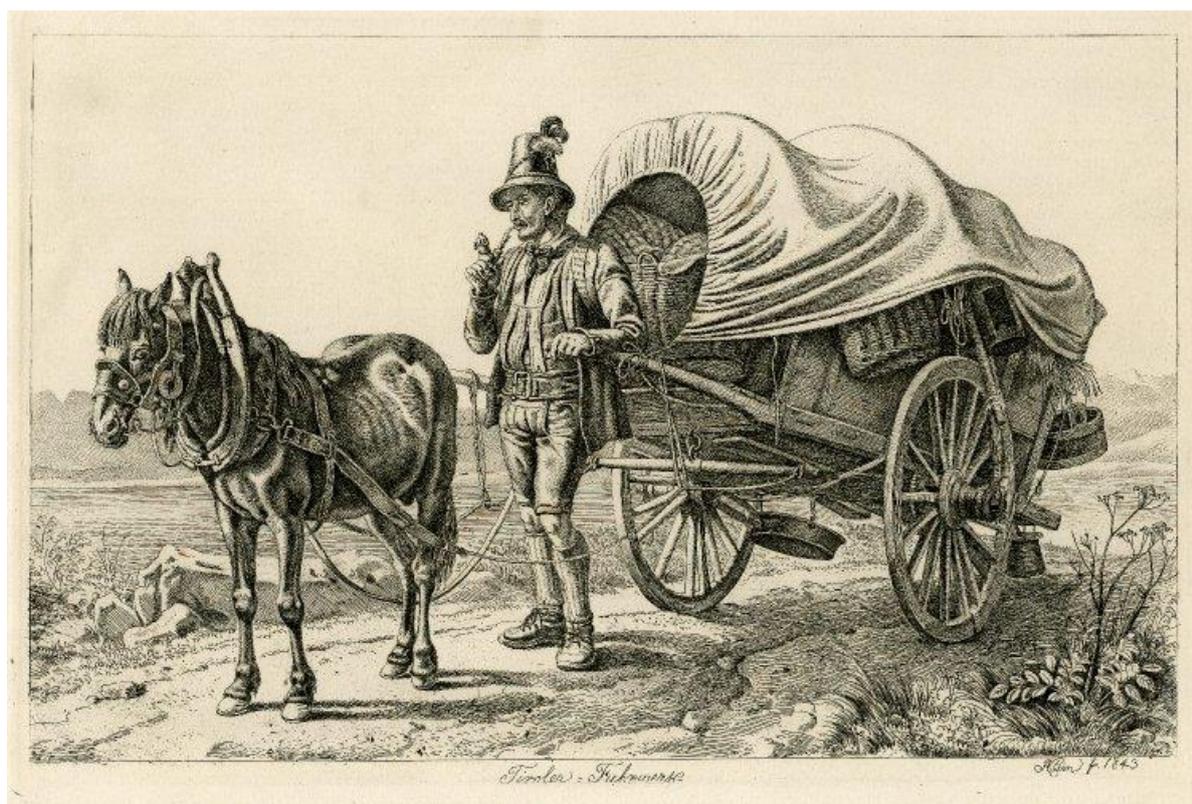
F. Defregger: Tirolský sedliak (1880)

F. Defregger: Sedliak s fajkou (19.st.)

F. Defregger: Portrét tirolského sedliaka (19.st.)

J. A. Klein: Tirolský voz (1849)

Tirsenius - pozri *Leonilla*

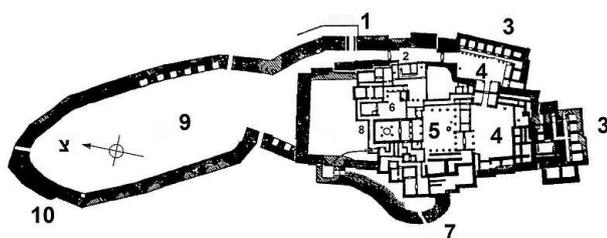
Tírýns - gréc. Τίρυνς/Tírýns; významné stredisko mykénskej kultúry na Peloponéze z vrcholného obdobia 1400-1000 pr.Kr. (pozri *mykénske umenie*); vybudovaný hrad z tzv. *kyklopských múrov* z 1400 pred Kr.; zničený v 12.storočí; podľa legendy v *gréckej mytológii* kráľom Tírýnxu bol *Proitos*, ktorý si na stavbu hradu pozval *Kyklopov*; po ňom prevzal vládu jeho syn *Megapentes*, *Perseov* priateľ, ktorý si s Perseom vymenil hrad a tak sa stal nakoniec vládcom Tírýnxu *Perseus*, ktorý v jeho okolí vybudoval mocné hrady *Mideu* a *Mykény*; neskoršie sa stal kráľom Tírýntu *Perseov* syn *Alkaios*; pozri *mykénske umenie*; *Schliemann*; *Ifitos*, *Proitos*

Zamarovský v súvislosti s heslom *Proitos*: ak Pausanius (grécky spisovateľ z Malej Ázie, 2.st.pr.Kr., ktorý popísal pamiatky starovekého Grécka) považoval Tírýns za div sveta (pozri *sedem divov sveta*), ktorý znesie porovnanie s egyptskými *pyramidami*, priveľmi nepreháňal; svojimi hradbami z kvádrov hrubými miestami 10-15m je Tírýns ešte stále najsilnejšie *opevnenie* na svete

www: archeologická lokalita v Grécku neďaleko Mykén s pozostatkami mykénskej kultúry; v 2.tis.pr.Kr. tu bolo opevnené mesto, ktorého rozkvet sa datuje do doby okolo 1300 pr.Kr.; od roku 1999 je Tírýns spolu s Mykénami zaradený na zoznam svetového dedičstva *UNESCO*

www: v období 1600-1500pr.Kr. patril *Tírýns*, *Téby*, *Pylos* a *Knossos* medzi najvýznamnejšie centrá mykénskej kultúry; svedčia o tom zachované *ruiny* kráľovského paláca, ktorého steny zdobili *fresky*, a zvyšky hradieb (*kyklopské múry*); jednotlivé kamene boli až 3m dlhé a meter široké; sú naskladané na seba bez použitia *malty*; výška hradieb sa odhaduje v niektorých miestach až 7m, pôvodná výška je odhadovaná na 9-10m; hrúbka múrov je približne 6m; v miestach, kde sú tunely, je hrubá až 17m; najstaršia časť (*akropola*) bola postavená 1400pr.Kr.; stredná a dolná časť pochádza z 1300pr.Kr.; príčinou zničenia Tírýnsu na zač. 1200pr.Kr. mohlo byť silné zemetrasenie, ktoré túto oblasť preukázateľne zasiahlo; na troskách starého paláca bola postavená nová budov; mesto sa i po katastrofe systematicky rozvíjalo; v období 1050pr.Kr. existovalo už len niekoľko izolovaných osád v dolnej časti lokality; rozptýlené osídlenie Tírýnsu ešte pokračovalo v helénskej dobe, v čase starovekého Ríma až do byzantského obdobia 10.-14.st.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/T%C3%ADryns>

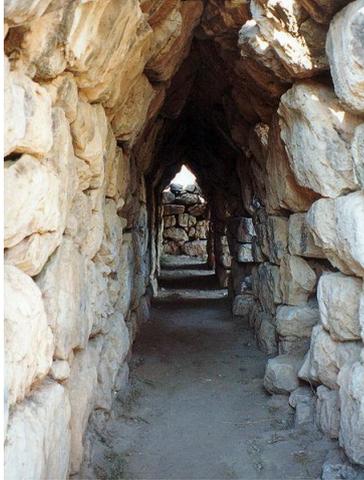
Plán akropoly Tírýns
Plán paláca Tírýns

Kyklopské múry Tírýnsu

Kyklopské múry Tírynu

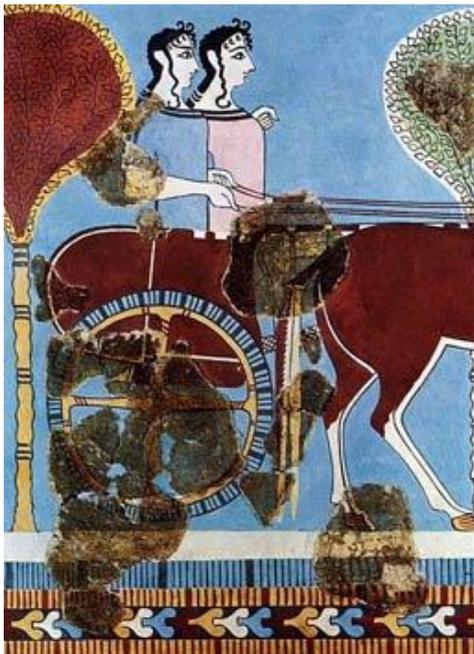
Chodba v múroch Tírynu
Terakotová soška z paláca Tírynu

Lov na diviaka (neskoršie palácové obdobie, freska)

Lov na diviaka (neskoršie palácové obdobie, freska)

Voz s dvoma mykénskymi ženami (zrekonštruovaná freska megaronu pri Tírynse, druhé palácové obdobie, 1300-1200pr.Kr.)

Tauromachia (nástená maľba v kráľovskom paláci Tírýns)

Tishtrya/tišrya - *www*: v *zoroastrizme* dobré božstvo spojené s životodarným *dažd'om* a plodnosťou (pozri *bohovia plodnosti*); Tishtrya je Tir v Stredozemí a modernej perzštine; v archaickom kontexte sa Tishtrya objavuje v *Avesty*; celkom určite ide o božstvo indo-iránskeho pôvodu; v hymne z Avesta sa účastní vesmírneho boja proti démonovi sucha Apaosa; bojoval v podobe bieleho koňa, zatiaľ čo démon prijal podobu desivého čierneho koňa; Apaosa čoskoro získal prevahu nad Tishtryom, ktorý bol oslabený z nedostatku modlitieb a obetí z radov ľudstva; boh vyzval hlavného boha *Ahura Mazdu*, ktorý zasiahol tým, že sám premohol boha Apaosa; ponúknutá obet' Tishtryovi vrátila silu a on bol schopný poraziť démona Apaosa a jeho dážď začal prúdiť do vyprahnutých polí a pastvím; príbeh podčiarkuje význam ďakovných ponúk a obetí v náboženskej tradícii; pozri *Simurgh*; *bohovia vodní*, *iránski bohovia*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Tishtrya>

Tischbein ml. Johann Heinrich - (†1808);

<http://www.artnet.com/artists/johann-heinrich-tischbein-the-younger/past-auction-results>

J. H. Tischbein ml: Žena s papagájom

Tischbein st. Johann Heinrich - (†1789); jeden z najuznávanejších európskych maliarov 18.st.; významný člen tischbeinovskej dynastie nemeckých maliarov, ktorá preklenula štyri generácie; maľoval predovšetkým portréty šľachty, mytologické scény a historické obrazy

http://en.wikipedia.org/wiki/Johann_Heinrich_Tischbein

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD_%D0%93%D0%B5%D0%BD%D1%80%D0%B8%D1%85_%D0%A2%D0%B8%D1%88%D0%B1%D0%B5%D0%B9%D0%BD_%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%88%D0%B8%D0%B9

https://www.google.sk/search?q=Johann+Heinrich+Wilhelm+Tischbein&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&imgil=1EWdoYmEzJMN8M%253A%253BJSWDZlu7Tyez3M%253Bhttp%253A%25252F%25252Fwww.landesmuseum-oldenburg.niedersachsen.de%25252Fportal%25252Flive.php%25253Fnavigation_id%2525253D28593%25252526_psmad%2525253D184&source=iu&pf=m&fir=1EWdoYmEzJMN8M%253A%252CJSWDZlu7Tyez3M%252C_&usg=_110yqg6NHauCFhTd0cCYLuvaZ68%3D&ved=0CCwQjyc&ei=NLCIVLfTJs3bauWogJAI#facrc=&imgdii=&imgrc=1EWdoYmEzJMN8M%253A%253BJSWDZlu7Tyez3M%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.landesmuseum-oldenburg.niedersachsen.de%252Fimage%252F200%252F97002%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.landesmuseum-oldenburg.niedersachsen.de%252Fportal%252Flive.php%253Fnavigation_id%253D28593%2526_psmad%253D184%253B200%253B240

J. H. Tischbein st.: Omfala a Herakles

J. H. Tischbein st.: Autoportrét

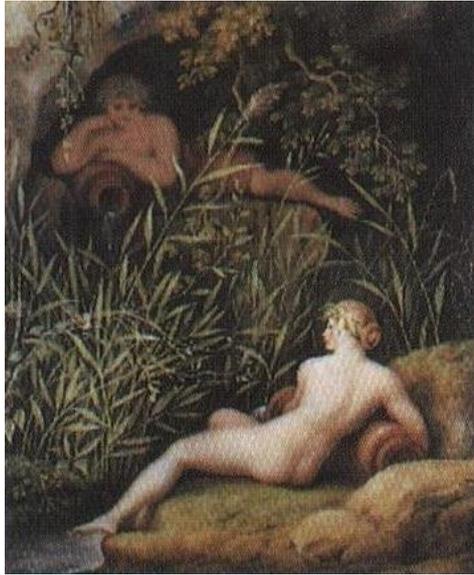

J. H. Tischbein st.: Augusta Reuss-Ebersdorf ako Artemisia

J. H. Tischbein st.: Autoportrét

J. H. Tischbein st.: Umelec a jeho dcéry

J. H. Tischbein st.: Nymfy
J. H. Tischbein st.: Labute

J. H. Tischbein st.: Pohľad na zámok Warthausen

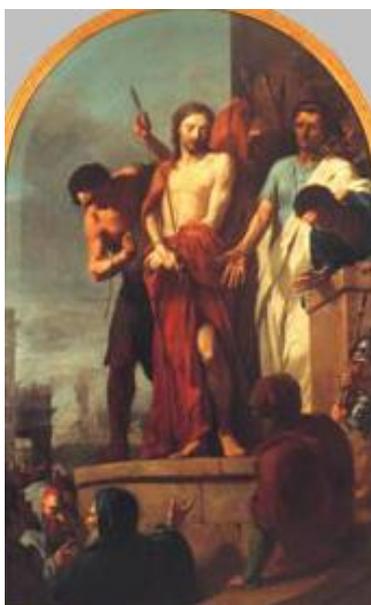
J. H. Tischbein st.: Pohľad na Friedrichsplatz

J. H. Tischbein st.: Rodinné stretnutie pred vchodom do Warhausenu

J. H. Tischbein st.: Telemachos a Termosiris

J. H. Tischbein st.: Ježiš a Pilát

J. H. Tischbein st.: Portrét grófa Federica II. de Hesse-Kassel

J. H. Tischbein st.: Portrét Filippi Engelgardovej

J. H. Tischbein st.: Marie, princezná Veľkej Británie

J. H. Tischbein St.: Žarty Anakreóna

J. H. Tischbein St.: Portrét umelca a jeho manželky hrajúcej na spinet

Tischbein Johann Friedrich August - (†1812); nemecký maliar; preslávil sa predovšetkým rodinnými portrétmi a bol najznámejší predstaviteľ druhej generácie umeleckej rodiny Tischbeinov

http://de.wikipedia.org/wiki/Johann_Friedrich_August_Tischbein

https://www.google.sk/search?q=Tischbein+Johann+Friedrich+August&espv=2&biw=1852&bih=995&tbn=isch&imgil=Yfm2ldTTTZdPKM%253A%253BynDuKjTDCdkYQM%253Bhttp%25253A%25252F%25252F18thcenturyblog.com%25252F2011%25252F08%25252Fthe-tischbein-family&source=iu&pf=m&fir=Yfm2ldTTTZdPKM%253A%252CynDuKjTDCdkYQM%252C_&usg=__eSSl3wbY5-dFio1UimC8b5lwwqc%3D&ved=0CC4Qyjc&ei=f7aIVI6mJabB7gb4yoGABA#facrc=_&imgdii=_&imgrc=Yfm2ldTTTZdPKM%253A%253BynDuKjTDCdkYQM%253Bhttp%253A%252F%252F18thcenturyblog.com%252Fimages%252Fuploads%252F1448_original.jpg%253F1313395748%253Bht

tp%253A%252F%252F18thcenturyblog.com%252F2011%252F08%252Fthe-tischbein-family%3B1192%3B1543

J. F. A. Tischbein: Nicolas Châtelain v záhrade

J. F. A. Tischbein: Umelcove dcéry ako personifikácia maliarstva a hudby

J. F. A. Tischbein: Portrét kráľovnej Luisy Pruskej

J. F. A. Tischbein: Kráľovná Šába kľučí pred kráľom Šalamúnom

J. F. A. Tischbein: Portrét rodiny Saltykova

J. F. A. Tischbein: William V., princ Oranžský-Nassau

Tischbein Johann Heinrich Wilhelm - (†1829); nemecký maliar; nemecký maliar a grafik; potomok Tischbeinskej rodiny maliarov a žiak svojho strýka *Johanna Jacoba Tischbeina*; počas jeho pobytu v Ríme sa jeho rokokový štýl menil na klasicistický; maľoval krajiny, historické scény, zátišia; jeho najvýznamnejším dielom je portrét Goetheho cestujúceho *Kampániou*

http://de.wikipedia.org/wiki/Johann_Heinrich_Wilhelm_Tischbein
http://en.wikipedia.org/wiki/Johann_Heinrich_Wilhelm_Tischbein

https://www.google.sk/search?q=Johann+Heinrich+Wilhelm+Tischbein&espv=2&biw=1852&bih=995&tbn=isch&imgil=TmU59VB1mlu8vM%253A%253B-eqbPbwXJ_D4MM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwiki.cultured.com%25252Fpeople%25252FJohann_Heinrich_Wilhelm_Tischbein%25252F&source=iu&pf=m&fir=TmU59VB1mlu8vM%253A%252C-eqbPbwXJ_D4MM%252C_&usg=__jj9UGmPq07mWtaIm03KbCWZUm-M%3D&ved=0CCwQyjc&ei=nrKIVNyjO4LdavKSgvAC#facrc=_&imgdii=_&imgcr=TmU59VB1mlu8vM%253A%3B-eqbPbwXJ_D4MM%3Bhttp%253A%252F%252Fcultured.com%252Fimages%252Fimage_files%252F2864%252F6881_o_johann_heinrich_wilhelm_tischbein_self_portrait_german_artist.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwiki.cultured.com%252Fpeople%252FJohann_Heinrich_Wilhelm_Tischbein%252F%3B561%3B765

J. H. W. Tischbein: Odysseus a Penelope (1802)

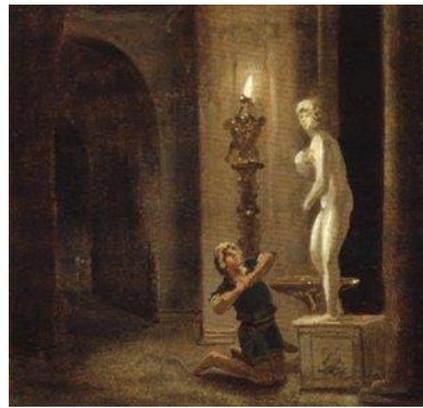

J. H. W. Tischbein: Goethe v Kampánii (1787)

J. H. W. Tischbein: Diogenes Sinope (1780)

J. H. W. Tischbein: Pygmalion

J. H. W. Tischbein: Achilles a Penthesilea

J. H. W. Tischbein: Rodinná scéna

J. H. W. Tischbein: Hlava leva (18.st.)

J. H. W. Tischbein: Konradin Švábsky a Frederik Bádenský sú informovaní o svojej poprave vo väzení v Neapole (18.st.)

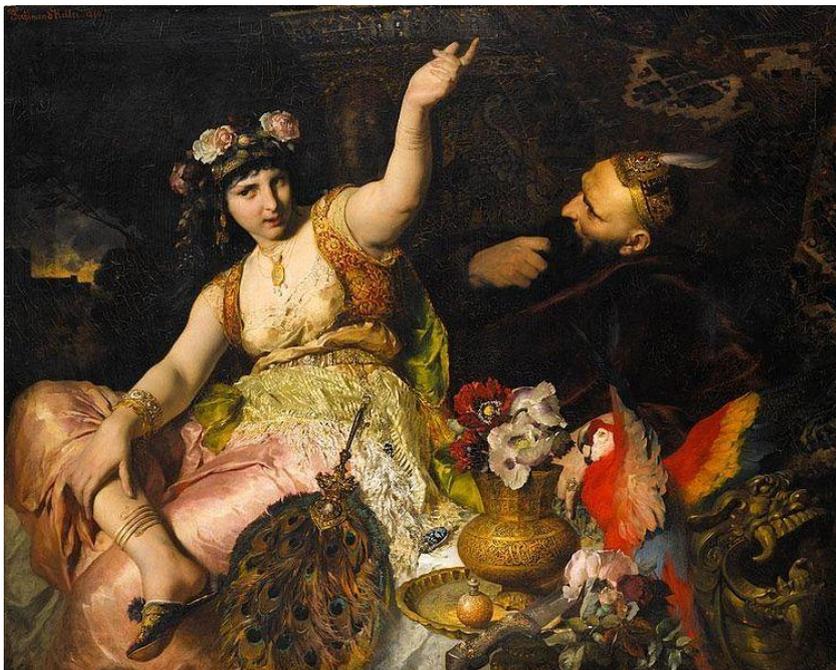
tisíc - pozri *bazai*; *symboly číselné: 100, 1000*

Tisíc a jedna noc - arab. كتاب ألف ليلة وليلة / *Kitab alf laylah wa-laylah*; stredoveká arabská anonymná zbierka ľudových rozprávok, bájok, anekdot a ďalších príbehov, ktoré vznikali približne od 7.-16.st.; podáva verný obraz spoločenských pomerov, mravov zvyklosti vtedajšieho arabského sveta; najstaršia časť zbierky je indického pôvodu; ide o rámcový príbeh celej zbierky o múdrej Šahrazád/*Šehrezád* (z perzs. شهرزاد - šľachtický rod) a krutom kráľovi Šahrijárovi (z perzs. شهریار - „kráľ“, suverénny vládca“); za vlády perzskej dynastie *Sásánovcov* (224-651) bolo vyprávanie obohatené o ďalšie príbehy (indicko-perzský originál sa však nezachoval); do arabčiny bola zbierka prevedená koncom 7.st., keď si Arabi podrobili Perziu a urobili si z nej súčasť svojho kalifátu; v 7.-13.st. bola zbierka podstatne rozšírená Arabmi; vznikli celé cykly nových rozprávání o *abbásovských* kalifoch, najmä o Haruna ar-Rašidovi; vtedy pribudlo množstvo milostných cestopisných príbehov aj desiatky krátkych anekdot; do zbierky boli preberané aj zvyšky starých mezopotámskych mýtov, grécke, byzantské i židovské námety; všetkým vydaniam sú spoločné postavy Šehrezád a Šahrijára a samostatné zarámovanie príbehov; niekedy príbehy presahujú do iných príbehov; niektoré verzie zbierky *Tisíc a jedna noc* obsahujú len niekoľko sto nocí, zatiaľ čo iní sú 1001 alebo viac; prevažná časť textu je v próze, aj keď verš sa občas používa na vyjadrenie zvýšenej emócie; väčšina básní sú jediné dvojveršia alebo štvorverší, aj keď niektoré z nich sú

dlhšie; niektoré príbehy, najmä Aladdinova čarovná lampa, Ali Baba a štyridsať lúpežníkov a Sedem plavieb Sindibáda sú takmer určite originálne ľudové príbehy z Blízkeho východu a neboli súčasťou arabských verzii súboru Tisíc a jedna noc, ale boli do neho pridané Antoine Gallandom a ďalšími európskymi prekladateľmi; veľkým inšpiračným zdrojom bola tiež klasická arabská próza, dejepisná literatúra, cestopisy, zbierky poučných mravoličných príbehov; zbierka často zahrnuje poznatky z astronómie, astrológie a iných vied; obsahuje veľa odkazov na *Korán*, často je zmieňovaný *Aláh* a prorok *Mohamed* a nepriateľstvo medzi kresťanmi a moslimami; keď Bagdad dobyli Mongoli r. 1258 zanikla abbasovská ríša, hoci si Abbásovi si udržali funkciu duchovnej hlavy islamu ešte v rokoch 1261; r. 1517 sa dostal Egypt pod nadvládu *Mamlukov* a tak sa zbierka dostala do egyptskej Káhiry, kde sa ďalej vyvíjala; r. 1279 sa zbierka dočkala svojho prvého arabského vydania; svoju terajšiu podobu potom získala koncom 16.st.; do slovenčiny preložil zbierku kompletne v rokoch 1928 až 1934 orientalista Felix Tauer (†1981); najznámejší český výber *Rozprávky z tisíc a jednej noci* je dielom básnika Františka Hrubína a ilustrátora Jiřího Trnku; prvýkrát vyšiel v SNDK v roku 1956; pozri *Doré (Tisíc a jedna noc)*; *postavy Tisíc a jedna noc*

http://en.wikipedia.org/wiki/One_Thousand_and_One_Nights

http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=hu&u=http://hu.wikipedia.org/wiki/Az_Ezeregy%25C3%25A9jszaka_mes%25C3%25A9i&prev=search

F. Keller: Šehrezáda a sultán Šahrijár (1880)

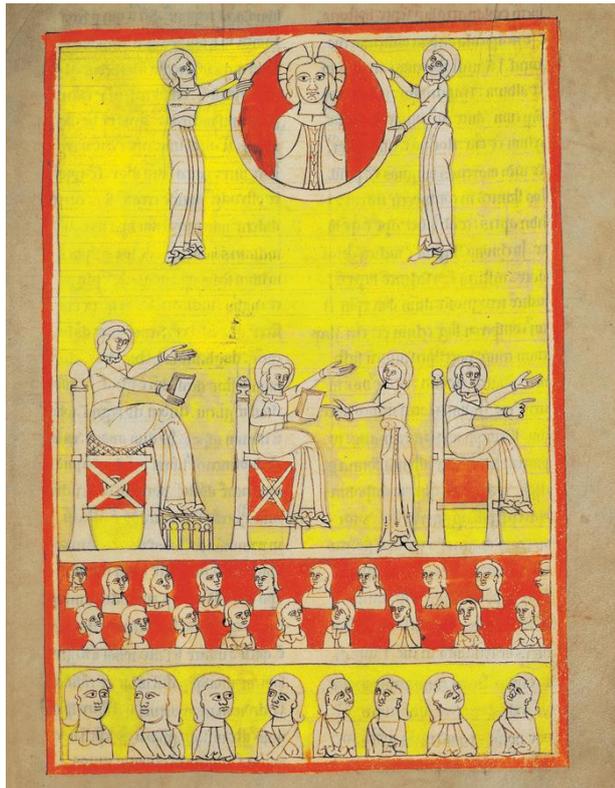
Tisícročné kráľovstvo - (*Zjavenie Jána 20,1-10*); **Potom som videl** (sv. Ján) **anjela zostupovať z neba** (anjel ako nositeľ Božej vôle; podobne 10,1: *Anjel s otvorenou knihou/Silný anjel*; 18,1: *Silný anjel o páde Babylonu*); **mal kľúč od priepasti** (priepasť ako sídlo démonov, podsvetie; podobne 9,1: *Trúbenie piateho anjela/Trápenie kobyčkami*; 11,7: *Zmeranie Božieho chrámu*; priepasť ako satanovo väzenie v protiklade k ohnivému jazeru 20,10, ktoré predstavuje satanovo zničenie: *Drak odviazaný z reťaze*) **a veľkú reťaz v ruke** (kľúč a reťaz ako symboly žalárnik). **Uchopil draka, toho starého hada, ktorý je diabol a satan** (odkaz na *Genesis 3,1*: úloha satana/hada v prvotnom hriechu; satan ako odveký nepriateľ Boha; odkaz na satana/draka v 12,9: *Boj draka na nebi*), **spýtal ho na tisíc rokov, hodil do priepasti, zatvoril a zapečatil ju nad ním, aby viac nezávzdal národy, dokiaľ sa nevyplní tisíc rokov. Potom bude na krátky čas uvoľnený. Ďalej som videl tróny** (porovnaj *Tróny v anjelskej hierarchii*); **posadili sa ne, dostali moc súdiť. Videl som aj duše tých, čo boli sťatí pre svedectvo Ježišovo a pre slovo Božie, aj tých, čo sa nekľanali šelme a jej obrazu** (pozri *Šelma morská a Šelma zemska*) **a neprijali jej znak na svoje čelá ani na ruky. Tí ožili a kraľovali s Kristom tisíc rokov. To je prvé vzkriesenie** (porovnaj druhé vzkriesenie v odseku *Vzkriesenie mŕtvych 20,13*). **Blahoslavený a svätý, kto má podiel na prvom vzkriesení! Nad tým**

druhá smrť (pozri *Peklo 20,14*) nemá moci, ale budú kňazmi Boha a Krista a budú s ním kraľovať tisíc rokov!

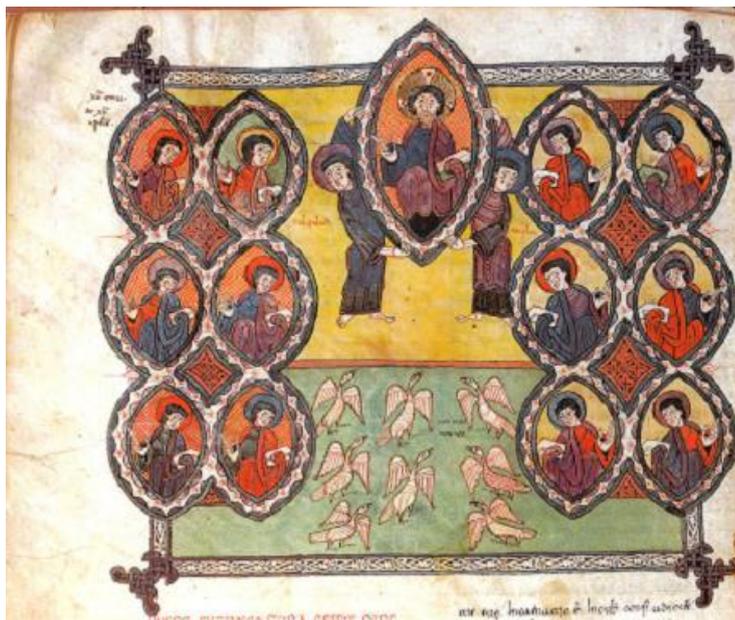
- Tisícročné kráľovstvo predstavuje široký tematický záber s radom podtém: *Spútanie draka (20,1-3)*; *Drak odviazaný z reťaze 20,7-10*; *Gog a Magog 20,7*; *Premoženie diabla 20,9-10*; *Baránok víťazí nad šelmou a drakom/Viťazstvo Baránka 20,9-10*, z ktorých niektoré sú čisto výtvarnými názvami, napr. *Sv. Michal a väzenie duší*, *Anjeli pri poslednom súde*, *Kristus Sudca*, *Vzkriesenie spravodlivých*

Heriban v súvislosti s heslom *Apokalypsa Jánova*: autor hovorí o tisícročnom kráľovstve Krista (*milenarizmus*), ktoré má na tomto svete predchádzať posledný súd; nejde tu o kvantitatívny časový údaj v zmysle *chiliazmu*, ktorý Cirkev vždy odsudzovala, ale o symbolickú hodnotu čísla, ktorým sa označuje dĺžka života cirkvi na zemi; Jánove evanjelium nemá za cieľ predpovedať priebeh svetových a cirkevných dejín, tým menej presne opísať priebeh udalostí spojených s druhým príchodom Krista (*parúzia*); pozri *symboly číselné*: 100, 1000

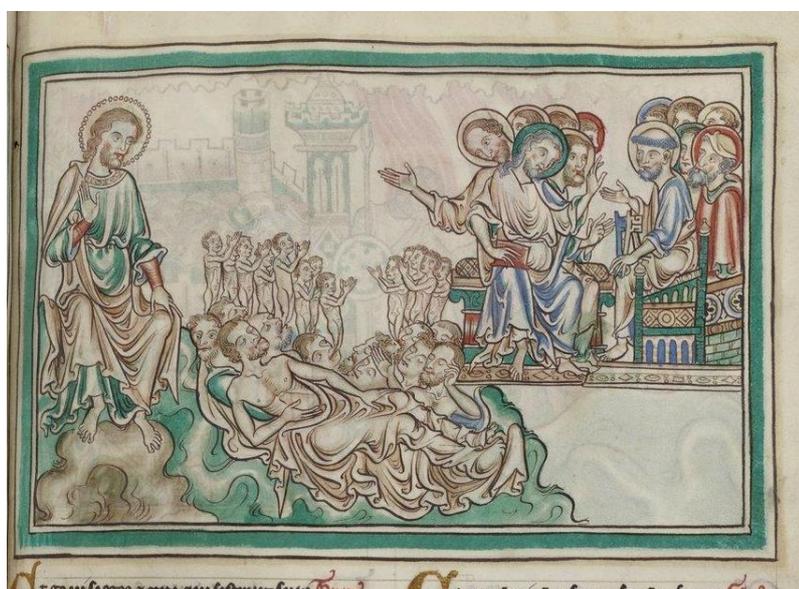
pozri *apokalyptické motívy*, *Beatova apokalypsa*, *Apokalypsa Jánova* (Heriban); *Premoženie diabla/Spútanie draka*; *Anjel priepasti*, *Anjel s kľúčom od priepasti*

(20,4-5. Tisícročné kráľovstvo). **Tróny a duše zabitých pre svedectvo** (Beatus Lorvão, 1189)

(20,4. Tisícročné kráľovstvo). **Tróny a duše zabitých pre svedectvo** (Beatus Osmá, 1086)

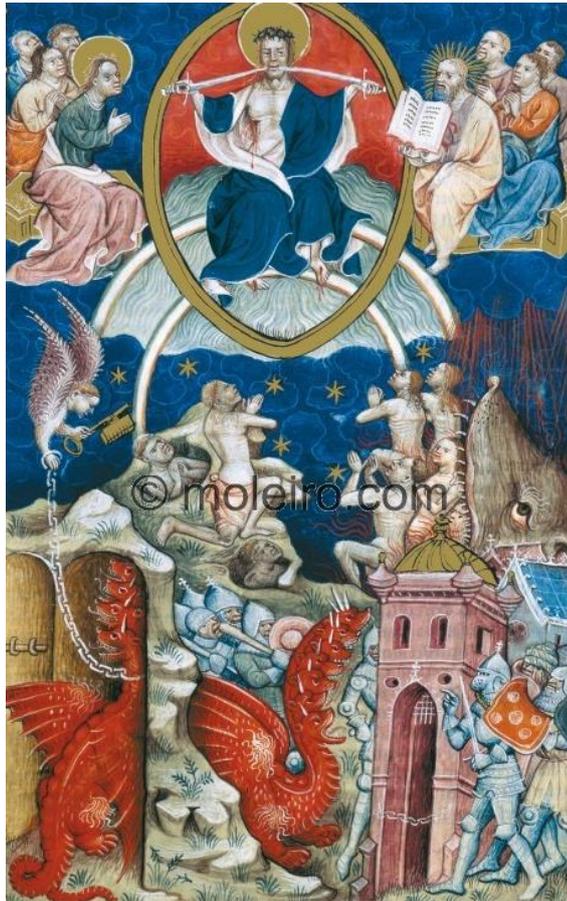
(20,4-5. Tisícročné kráľovstvo). **Tróny a duše zabitých pre svedectvo** (Apokalypsa glosovaná, 1240-1250)

(20,1-6. Tisícročné kráľovstvo). **Tróny. Satan zatvorený na tisíc rokov** (freska, kostol sv. Kataríny, Galatina, Taliansko, 1435)

(20,4-6. Tisícročné kráľovstvo). **Tróny. Prvé vzkriesenie** (Apokalypsa 'Queen Mary, 14.st.)

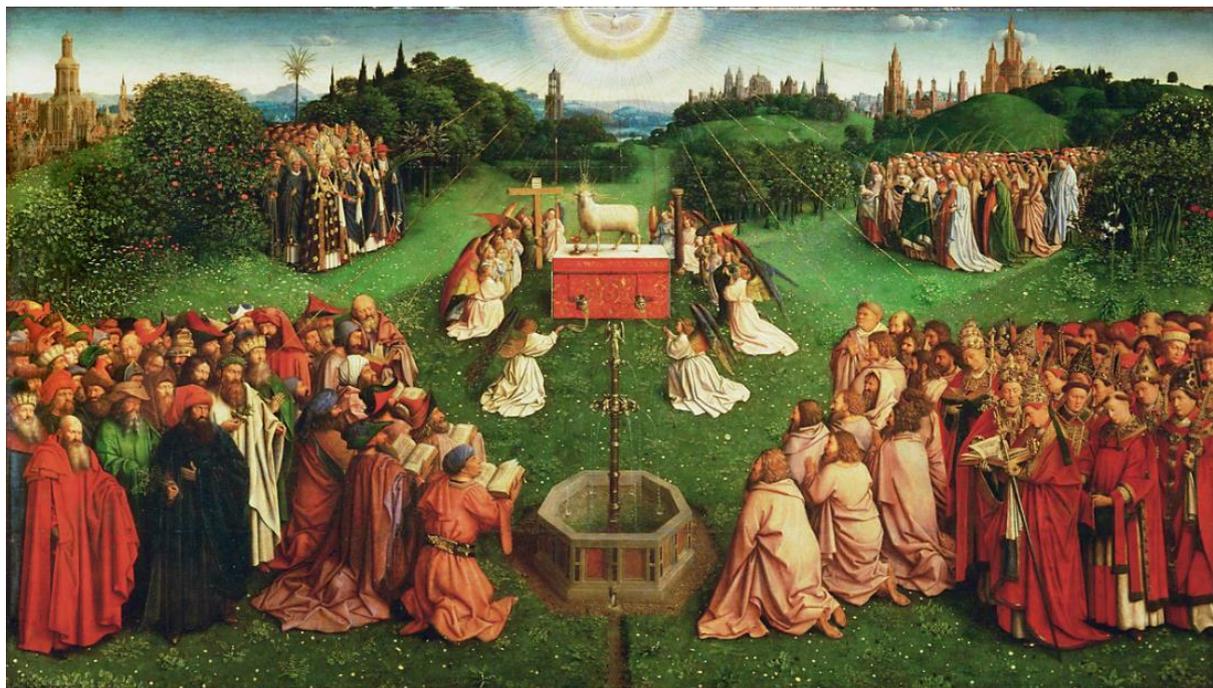
(20,1-6; 20,12. Tisícročné kráľovstvo. Koniec sveta). **Posledný súd a Satan uväznený na tisíc rokov** (Flámska apokalypsa, 1400)

(20,4-10. Tisícročné kráľovstvo. Premoženie diavla). **Tróny a prvé vzkriesenie. Satan útočiaci na sväté mesto hodený do ohnivého jazera** (Blockbook Apocalypse, 1430-1440)

M. Gerung: Vzkriesenie spravodlivých (1546)

J. a H. van Eyck: Klaňanie Baránkovi (Gentský oltár, stredný panel, otvoreného polyptychu 1432)

F. Bassano II.: Vzkriesenie spravodlivých. Nebo (16.st.)

E. Hicks: Rajská záhrada (tisícročný kráľovstvo, 1834)

Tisifone - gréc. Τισιφόνη/Tisifone; lat. Tisiphone

1. v gréckej mytológii jedna z troch *Erinyí*, bohyňa pomsty, kliatby a zlého svedomia; býva nazývaná pomstiteľka vrážd; ďalšie dve sú *Alleko*, *Megaira*; pozri *bohovia pomsty a zlého svedomia*

2. v Euripidesovej tragédii dcéra *Alkmeona* a *Mantó* a vnučka tébskeho veštca *Teireisia*; spolu so svojím bratom bola daná na výchovu ku korinskému kráľovi *Kreónovi*; vyrástla tak krásna, že *Kreónova* manželka sa obávala, aby si ju jej manžel nezobral za ženu, preto *Tisifone* predali do otroctva; *Alkmeon* ju kúpil, nevediac, že je to jeho dcéra; to sa dozvedel až neskoršie, keď prišiel do Korintu pre svoje deti

www: v *Tartare* bičuje zločincov; existuje legenda o láske *Tisifone* a kráľa *Kiterona*; keď odmietol jej lásku, zabila ho jedným z hadov svojej hlavy; podľa *Vergília* sedí v *Hádu* na veži zo železa

Autor neuvedený: Tisifone zosiela na Atamanta šialenstvo